

Терещенко Л. В., Корж Ю.В., Корнійчук О. М.

Національний фармацевтичний університет, м. Харків, Україна

Впровадження належної аптечної практики в рамках нових тенденцій розвитку аптечних послуг

socpharm@nuph.edu.ua

Вступ. Роль фармацевта у розвитку концепції самолікування стає більш актуальною. При цьому дії фармацевта повинні відповідати стандартам якості аптечних послуг, які зобов'язані враховувати ці зміни. Правила та рекомендації належної аптечної практики (НАП), які розроблені з метою забезпечення належної якості фармацевтичних послуг, визначають роль фармацевта в системі охорони здоров'я, зокрема у зміцненні здоров'я населення та профілактиці захворювань, забезпеченні безпеки ефективного та раціонального лікування.

Мета роботи. Провести аналіз діючих нормативно-правовим актам, які регулюють діяльність аптечних закладів та визначити їх відповідність вимогам законодавства Європейського союзу (ЄС).

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали міжнародно-правові документи, законодавчі акти, які представлені на офіційному сайті Верховної Ради України (<https://zakon.rada.gov.ua>). У дослідженнях використовували загальнотеоретичні методи наукових досліджень.

Результати. Відповідно до норм статті 2 Конституції ВООЗ до її основних функцій входить розробка міжнародних стандартів, зокрема у сфері обігу лікарських засобів. Документи ВООЗ не є обов'язковими до виконання, а рішення про їх застосування ухвалюється кожною країною-членом самостійно. Крім того, законодавство зазвичай не містить точних інструкцій щодо порядку надання послуг для відповідності вимогам. Мінімальні національні стандарти для кожного виду діяльності мають ґрунтуватися на актуальних процесах, які визначаються відповідно до місцевих потреб аптечної практики та професійних прагнень. В ЄС функціонує Фармацевтична група, членами якої є

фармацевтичні асоціації та професійні організації країн. Варто зазначити, що Фармацевтична група бере активну участь у розробці нормативно-правових актів, що регулюють діяльність фармацевтичних підприємств. На жаль, існуючі громадські організації та професійні об'єднання України представляють окремі регіони країни і не об'єднані між собою, а отже, не можуть приймати узгоджені рішення щодо вдосконалення нормативних документів. Так, на сьогодні функціонує Всеукраїнська асоціація виробників та дистриб'юторів медичної та мікробіологічної галузі промисловості України, яка, зокрема, є розробником професійного стандарту для фармацевтів. До законодавчого процесу на етапі громадського обговорення нормативно-правових актів щодо регулювання фармацевтичного сектору залучаються представники громадських професійних асоціацій, проте їхні рекомендації часто залишаються поза увагою. 28 липня 2022 року був прийнятий новий Закон України «Про лікарські засоби», який розроблено з метою гармонізації українського законодавства щодо обігу лікарських засобів із законодавством ЄС, застосування єдиної термінології та впровадження уніфікованих правил регулювання фармацевтичного ринку. Стаття 82 цього Закону регламентує здійснення фармацевтичної практики – що включає в себе надання фармацевтичних послуг та фармацевтичної допомоги фармацевтичним працівником аптеки, у тому числі: забезпечення належних результатів застосування лікарських засобів; відпуску ЛЗ; санітарно-просвітницької діяльності та профілактики захворювань в межах фармацевтичної допомоги та фармацевтичних послуг; надання інформації про ЛЗ в межах, встановлених законодавством. При цьому регламентується, що фармацевтична практика має здійснюватися з дотриманням вимог належної аптечної практики, яка затверджується МОЗ.

Висновки. Процес розвитку й впровадження вимог НАП в практичну діяльність аптечних закладів є складним і постійним з огляду на зміни професійної ролі фармацевта та виклики сьогодення у фармацевтичному секторі. Виконання та контроль за дотриманням стандартів, правил та норм відповідно до принципів належної практики НАП має стати обов'язковим правилом нашої країни.